L. 6,194.

Alegat III.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o projektowanej reorganizacyi instytutów technicznych, we Lwowie i Krakowie.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu z dnia 6. października 1868 powziął Wysoki Sejm nad petycyami miasta Krakowa i Chrzanowa o pozostawienie akademii technicznej w Krakowie następującej treści uchwały:

1. Poleca się Wydziałowi krajowemu złożyć komisyę, w której będą reprezentowane zakłady naukowe krakowskie i lwowskie, która to komisya, rozpoznawszy sprawę, zdałaby relacyę Wydziałowi krajowemu.
2. Na podstawie tych relacyj przedstawi Wydział krajowy Sejmowi odpowiedni wniosek organizacyi zakładów technicznych, a to już na najbliższej sesyi sejmowej.

Wywiązując się z tego polecenia, Wydział krajowyzaprosił do tej komisyi

a) z Krakowa: JW. Majera Józefa, prezesa Towarzystwa naukowego w Krakowie, profesora na uniwersytecie Jagiellońskim, posła na Sejm krajowy; W. Brzezińskiego Pawła, prowizorycznego dyrektora instytutu technicznego w Krakowie; WW. Pokutyńskiego Filipa i Rozwadowskiego Władysława, profesorów przy tymże samym instytucie, i W. Wachtla Henryka, c. k. nadkomisarza górniczego.

b) ze Lwowa: W. Reisingera Alexandra, dyrektora akademii technicznej we Lwowie; W. Strzeleckiego Felixa, profesora przy tejże akademii, i W. Chlebowskiego Stanisława, dyrektora prowizorycznego wyższej szkoły realnej we Lwowie.

Komisya ta pod przewodnictwem członka Wydziału krajowego, Oktawa Pietruskiego zeszła się we Lwowie, a ukończywszy swoje prace, przedłożyła je Wydziałowi krajowemu.

Wydział krajowy, przekonawszy się z przedłożonych sobie projektów, iż odpowiadają tak pod względem naukowym, jakoteż praktycznym potrzebom kraju i specyalnym stosunkom Krakowa i jego okolicy, przyjął te projekta za swoje i wnosi:

-|. Wysoki Sejm raczy załączony projekt do ustawy ·/. uchwalić.

Leon Książe Sapieha,
Marszałek krajowy.

Oktaw Pietruski,
Członek Wydziału krajowego.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi i Wielkiego Księstwa Krakowskiego.

We Lwowie dnia 19 maja 1869 r.

Projekt

do ustawy o reorganizacyi zakładów technicznych we Lwowie i Krakowie.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam, jak następuje:

Artykuł I.

A C. k. akademia techniczna we Lwowie zreorganizowaną zostanie podług projektu *A*.

Artykuł II.

B C. k. instytut techniczny w Krakowie zreorganizowany zostanie podług projektu *B*.

Artykuł III.

Przeprowadzenie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi wyznań i oświecenia.

---

do L. 6,194.

A.

Projekt

organizacyi instytutu politechnicznego we Lwowie.

Postanowienia ogólne.

§. 1.

Zadaniem c. k. instytutu politechnicznego we Lwowie jest: gruntowne wykształcenie teoretyczne i praktyczne, o ile tego ostatniego w szkole nabyć można, w tych zawodach, dla których w instytucie specyalne szkoły fachowe istnieją.

§. 2.

W instytucie istnieją następne szkoły fachowe:

I. Szkoła budownictwa.
II. Szkoła budowy machin.
III. Szkoła chemii stosowanej.
IV. Szkoła gospodarstwa rolniczego i lasowego.
V. Szkoła handlowa.

§. 3.

Na c. k. instytucie politechnicznym wykładane są następujące przedmioty:

A.

Matematyka elementarna.
Matematyka wyższa.
Geometrya wykreślna.
Fizyka ogółowa.
Fizyka techniczna.
Chemia ogółowa.
Chemia analityczna.
Chemia rolnicza.
Mineralogia i geologia.
Zoologia i botanika.
Mechanika analityczna.
Geometrya praktyczna.
Towaroznawstwo.
Rysunki ornamentalne.
Modelowanie.

B.

Budownictwo ogółowe.
Budownictwo architektoniczne.

Budowy wodne i budowa dróg.
Budowa mostów i kolei żelaznych.
Mechanika budownicza.
Projekta budowy architektonicznej.
Projekta budowy wodnej, dróg, mostów i kolei żelaznych.
Nauka formuł architektonicznych.
Historya architektury.
Rachunkowość i przepisy budownicze.
Nauka o machinach ogółowa.
Rysunki machin.
Technologia chemiczna.
Nauka gospodarstwa rolniczego.
Nauka gospodarstwa lasowego.
Chów bydła.
Sadownictwo.
Buchhalterya.
Rachunkowość kupiecka.

C.

Wyższa geodezya.
Astronomia.
Ekonomia polityczna.
Nauka ustawodawstwa i administracyi austryackiej.
Prawo handlowe, wexlowe i ustawa przemysłowa.
Ustawa o cłach i monopolach.
Korespondencya handlowa.
Historya i geografia handlowa.
Urządzenie kantoru.
Kaligrafia.
Historya nauk przyrodniczych i zastosowanie ich w przemysłowości.
Język niemiecki.
„ polski.
„ włoski.
„ francuzki.
„ angielski.

Uzupełnienia i zmiany powyższego wykazu według potrzeby zastrzegają się.

§. 4.

Z wykładami botaniki, zoologii i geologii, mechanicznej i chemicznej technologii, nauki gospodarstwa rolniczego i lasowego, jakoteż budowy machin i budownictwa, połączone są wycieczki potrzebne do dokładnego tych wykładów zrozumienia; wykłady praktycznej geometryi uzupełniają w porze letniej przedsiębrane pomiary.

§. 5.

Rozdział przedmiotów obowiązkowych na pojedyncze kursa roczne szkół fachowych określonym zostaje przez szczegółowe plany nauk, które według potrzeby mogą być zmienione i zatwierdzeniu Ministerstwa podlegają.

§. 6.

Pojedyncze przedmioty wykładane będą w kursach rocznych, trwających od d. 1 października do końca lipca.

O słuchaczach.

§. 7.

Słuchacze instytutu politechnicznego dzielą się na zwyczajnych i nadzwyczajnych.

Pierwsi zapisani do szkół fachowych, biorą udział w zupełnym kursie nauk według postanowień §. 20; drudzy słuchają jedynie wykładów pojedynczych przedmiotów.

§. 8.

Słuchacze zwyczajni są jako tacy wymienieni w zaświadczeniach, posiadają wszelkie prawa, jakie nadaje należenie do instytutu, i winni są dopełniać wszelkich odnośnych obowiązków.

Słuchacze nadzwyczajni używają w ogólności tych samych praw, które przysługują słuchaczom zwyczajnym, nie mogą jednakowoż być przypuszczeni do examinów fachowych (§. 27.), i nie mogą pobierać stypendyów. Obowiązki ich, prócz wyjątków w następnych postanowieniach poszczególnionych, są takie same jak słuchaczów zwyczajnych. W zaświadczeniach publicznych słuchacze nadzwyczajni jako tacy są wymienieni.

Wszyscy słuchacze podlegają w jednakowej mierze porządkowo-karnym przepisom instytutu, których przestrzeganie do rektora należy.

§. 9.

Jako słuchacz zwyczajny pierwszego roku trzech pierwszych szkół fachowych (§. 2.) może być przyjętym:

1. kto wyższą szkołę realną, lub gimnazyum realne, z dobrym ukończył postępem;
2. kto z dobrym postępem ukończył wyższe gimnazyum i udowodnił biegłość w rysunkach geometrycznych, jakoteż odręcznych;
3. kto ukończył przynajmniej 17 lat życia i złożył z dobrym skutkiem examin wstępny do c. k. instytutu politechnicznego (§. 10.).

Jako słuchacz zwyczajny pierwszego roku dwóch ostatnich szkół fachowych może być przyjętym:

1. kto przynajmniej 16 lat życia i niższe szkoły realne, lub niższe gimnazyum z dobrym ukończył postępem;
2. kto ukończył wiek pomieniony i z dobrym skutkiem złożył examin wstępny na c. k. instytucie politechnicznym.

§. 10.

Examin wstępny składa się z przedmiotów następujących:

1. z matematyki,
2. z fizyki,
3. z historyi naturalnej,
4. z rysunków geometrycznych i odręcznych,
5. z geografii i historyi,
6. z biegłości w stylu i wykładzie.

Przy examinie wstępnym do trzech pierwszych szkół fachowych examinuje się przedmioty 1. do 5. w zakresie przepisanym dla wyższych szkół realnych; przy examinie wstępnym do dwóch ostatnich szkół fachowych, w zakresie przepisanym dla niższych szkół realnych. O przedmiotach examinów wstępnych i ich zakresie wyda instytut program dokładny i szczegółowy.

Za examin wstępny opłaca się taxa 6 zł. w. a., która przypada examinującym.

§. 11.

Nowo wstępujący, którzy jako zwyczajni słuchacze wyższych lat szkoły fachowej zapisać się pragną, powinni:

1. dopełnić w ogóle warunków przyjęcia (§. 9.);
2. udowodnić dalsze potrzebne wiadomości przygotowawcze albo przez legalne świadectwa, albo przez poddanie się odpowiedniemu examinowi, w którym to wypadku za każdy przedmiot examinowany taxę w kwocie 2 zł. w. a. uiścić należy.

§. 12.

Do przyjęcia jako słuchacz nadzwyczajny wymaga się:

1. Wieku ukończonych lat 17 lub 16, według tego, czy chodzi o przyjęcie do słuchania przedmiotów trzech pierwszych, lub dwóch ostatnich szkół fachowych (§. 2.);
2. dowodu potrzebnych wiadomości przygotowawczych, któreby uzdolniły do słuchania z dobrym skutkiem wykładów.

Dowód ten złożyć można albo zapomocą legalnych świadectw, albo przez examin wstępny. Za każdy przedmiot examinowany płaci się taxa w kwocie 2 zł. w. a.

§. 13.

Słuchaczów zwyczajnych przyjmuje się do instytutu na początku roku szkolnego. W tym celu mają się oni najdalej do dnia 7. października zgłosić osobiście u przełożonego tej szkoły fachowej, do której wstąpić zamierzają, i przedłożyć mu swój rodoskaz z potrzebnemi wykazami.

Przełożony sprawdza, czy wykazy odpowiadają warunkom, i w razie potrzeby zarządza, co do examinu wstępnego należy. Poczem w celu zapisania się udziela starającym się poświadczenia pisemnego, wskazującego szkołę fachową, kurs i przedmioty.

W razach wątpliwych stanowi o przyjęciu kolegium nauczycieli szkoły fachowej.

§. 14.

Słuchacze nadzwyczajni meldują się w taki sam sposób u profesorów tych przedmiotów, których słuchać sobie życzą.

§. 15.

Po dopełnieniu warunków przepisanych w §§. 9. do 14. i po opłaceniu należytości, wyrażonych w §§. 16. i 17., zapisuje rektor słuchaczów.

§. 16.

Należytość wpisowa wynosi 4 zł. w. a. Uwolnienie od niej udzielonem być nie może.

§. 17.

Opłata szkolna od ucznia zwyczajnego wynosi 20 zł. w. a., od ucznia nadzwyczajnego 15 zł. w. a. Składa się ją albo w całości przy przyjęciu, albo w dwóch równych ratach, z których pierwszą przy przyjęciu, drugą najdalej d. 15. marca uiścić należy.

§. 18.

Przy udowodnionem ubóstwie i dobrych postępach mogą słuchacze zupełnie, lub w połowie, od opłaty szkolnej być uwolnieni.

Na prośbę słuchacza w tym względzie rozstrzyga kolegium profesorów. Na odmowną odpowiedź przysłuża słuchaczowi rekurs do c. k. Ministerstwa stanu.

§. 19.

Nadzwyczajne odczyty profesorów i docentów prywatnych opłacają się w kwocie przez nich ustanowionej.

§. 20.

Słuchacze zwyczajni obowiązani są stosować się do planu nauk, przepisanego na pojedyncze kursa roczne szkół fachowych.

Wyjątkowo można im dozwolić ułożenia innego planu, który z początkiem roku szkolnego powinni przedłożyć do zatwierdzenia kolegium profesorów szkoły fachowej.

Zatwierdzenie takie tylko pod następnemi warunkami udzielonem być może:

1. jeżeli w przedłożonym planie uwzględniono należycie taką kolej przedmiotów, pojaśniających się wzajemnie, jaka w celu gruntownego rzeczy zrozumienia okazuje się potrzebną;
2. jeżeli liczba godzin tygodniowych dla wybranych nauk fachowych przynajmniej dwanaście godzin wynosi, przyczem godziny ćwiczeń lub rysunków po dwie za jedną się liczą.

§. 21.

Prócz przedmiotów, zawartych w odnośnym planie nauk, może słuchacz zwyczajny uczęszczać na wykłady innych przedmiotów, o których posiada dostateczne wiadomości przygotowawcze.

Odnośne oświadczenie należy uczynić przy zgłoszeniu się do instytutu (§. 13.), lub najdalej d. 15. października, stając osobiście przed rektorem.

§. 22.

Wstęp do sal rysunkowych i laboratoryów może być dozwolony słuchaczom w razie uznanej potrzeby, także w innej porze, prócz godzin, na ten cel planem nauk przeznaczonych.

§. 23.

Podstawę ocenienia, z jakim skutkiem słuchacz uczęszczał na wykłady pojedynczych przedmiotów, stanowią: examina ustne i pisemne tak w ciągu roku, jakoteż w razie uznanej przez nauczycieli potrzeby przy końcu roku szkolnego, dalej wypracowania domowe i t. p.

Kolegium profesorów szkoły fachowej rozstrzyga, czyli słuchacz ze względu na ogólny rezultat studyów swoich uzdolnionym jest do posunięcia się na wyższy kurs, lub nie.

Jeżeli słuchacz w pojedynczych przedmiotach niedostateczne uczynił postępy, w takim razie powinien z początkiem następnego roku szkolnego, i to najdalej do dnia 7. października, po złożeniu taxy w kwocie 4 zł. w. a., poddać się ponownemu z tychże przedmiotów examinowi. Jeżeli tego nie uczyni, lub jeżeli nie złoży dobrze examinu, musi powtarzać te przedmioty, a kolegium profesorów szkoły fachowej oznacza mu dalszy plan nauk.

Tak pojedyncze przedmioty, jak i cały rok szkolny raz tylko powtarzać można.

§. 24.

Z końcem roku szkolnego otrzymuje każden słuchacz zwyczajny zaświadczenie uczęszczania na wykłady, zachowania się i skutku, z jakim słuchał przedmiotów obowiązkowych.

Tak samo wydawane będą zarówno zwyczajnym, jak nadzwyczajnym słuchaczom, zaświadczenia postępów z przedmiotów nieobowiązkowych.

Postęp wyraża się uwagami: „celująco,—dobrze,—dostatecznie,—niedostatecznie.“

Zachowanie się określać mają uwagi: „zupełnie odpowiednio przepisom akademickim, — odpowiednio, — nie zupełnie odpowiednio.“

Zaświadczenia frekwentacyjne, udowadniające tylko uczęszczanie na wykłady, mogą być słuchaczom zwyczajnym tylko z przedmiotów nieobowiązkowych wydawane.

§. 25.

Poprzestając uczęszczać na pojedyncze wykłady, należy o tem zawiadomić odnośnego profesora; występując z zakładu w ciągu roku szkolnego, należy uwiadomić o tem rektora.

§. 26.

Za zezwoleniem profesora wykładającego mogą na wykłady pojedynczych przedmiotów jako goście uczęszczać mężczyźni, których stanowisko i inne przymioty dozwalają się spodziewać, że ich obecność w niczem celowi nauki nie uchybi.

Goście nie składają dowodów wiadomości przygotowawczych, i nie mogą otrzymać zaświadczeń publicznych.

O examinach fachowych w celu uzyskania dyplomu.

§. 27.

Examina fachowe mają udowodnić uzdolnienie kandydata do obranego zawodu. Mają one udowodnić, że kandydat posiada wyczerpującą znajomość przedmiotów examinowych (§. 34.) tak pod względem teoretycznym, jak praktycznym, i to w tym zakresie, w jakim przedmioty te w szkole fachowej wykładane są.

Na złożony examin wydaje się dyplom.

§. 28.

Do examinów fachowych złożoną będzie dla każdej z pięciu szkół fachowych osobna komisya examinacyjna. W skład komisyi wchodzą: profesorowie przedmiotów pytanych przy examinie i mężowie fachowi, na wniosek kolegium profesorów przez Ministerstwo mianowani.

Kierownictwo examinami i prezydencya w komisyach examinacyjnych przynależy naczelnikom odnośnych szkół fachowych.

Examina składane będą w instytucie technicznym.

Szczegółowe urządzenia określi osobna instrukcya.

§. 29.

Kto do examinu fachowego chce być przypuszczonym, musi wykazać, że wszystkie w planie nauk odnośnej szkoły fachowej poszczególnione studya co najmniej z dostatecznym odbył postępem.

§. 30.

Za examin fachowy opłaca się taxa, która między członków komisyi examiminacyjnej w równy idzie podział.

Przewodniczący komisyi examinacyjnej pobiera, prócz udziału swego jako profesor examinujący, drugą, takiej samej wysokości kwotę jako przewodniczący.

W szkole budownictwa, w szkole budowy machin i w szkole chemii stosowanej wynosi taxa dla obu oddziałów examinacyjnych razem 100 zł. w. a.

W szkole gospodarstwa rolniczego i lasowego, w szkole handlowej, jakoteż za examin wyłącznie z chemii opłaca się taxa w kwocie 60 zł. w. a.

Taxa opłaca się z góry. Uwolnienia nie mają miejsca.

Koszta wygotowania dyplomu i należytości stemplowe ponosi otrzymujący dyplom.

§. 31.

Examina fachowe dla 1., 2., i 3. szkoły fachowej dzielą się na dwa oddziały. Każden z tych examinów, jakoteż examina dla dwóch ostatnich szkół fachowych i examin z chemii składa się pisemnie i ustnie.

Examin pisemny stanowi wypracowanie pod klauzurą, przyczem, prócz tablic, żadnych książek i pism do pomocy używać nie można.

Dowodu praktycznego uzdolnienia kandydata na polu budownictwa, budowy machin i chemii stosowanej dostarczają plany, wypracowane w ciągu ostatniego roku szkolnego odnośnej szkoły fachowej, jakoteż większy elaborat examinacyjny według danego uskuteczniony programu.

Ubiegający się o dyplom z chemii obowiązani są przed przypuszczeniem do examinu fachowego udowodnić, że przynajmniej dwa preparata wygotowali, poczem jeszcze większe praktyczne zadanie rozwiązać mają.

Tak dla tego ostatniego, jakoteż dla wspomnionych wyżej większych elaboratów examinacyjnych oznacza się pewien przeciąg czasu.

Examina składają się w czasie od d. 1 listopada do końca czerwca; examina ustne składają się publicznie.

§. 32.

Do drugiego oddziału ściślejszych examinów (§. 31. i 34.) może być examinand tylko wtenczas przypuszczonym, jeżeli pierwszy oddział odnośnego examinu co najmniej z dostatecznym złożył skutkiem, i jeżeli poszczególnione w §. 31. plany i elaboraty dostatecznemi uznane zostały.

Oba oddziały examinów przedziela trzechmiesięczny przeciąg czasu.

Na prośbę kandydata i w skutek uchwały komisyi examinacyjnej, może tenże przeciąg czasu być skróconym, jeżeli examinowany przy pierwszym examinie miał za sobą głosy wszystkich pytających.

§. 33.

Przy niedostatecznym skutku można powtórzyć cały examin, lub jeden oddział tegoż.

Powtarzanie raz tylko jest dozwolonem, i to w tym przeciągu czasu, jaki komisya examinacyjna w każdym pojedynczym oznaczy wypadku.

Taxa przypadająca za cały examin, lub jeden jego oddział, powtórnie ma być złożona.

§. 34.

Examina fachowe odnośnych szkół fachowych składa się z następujących przedmiotów:

I. W szkole budownictwa:

1. Oddział. Matematyka, geometrya wykreślna, fizyka, mechanika, nauka o machinach ogółowa, geometrya praktyczna, geologia.

2. Oddział. Budowy architektoniczne, budowy wodne i budowa dróg, budowa mostów i kolei żelaznych, budowa machin, nauka formuł architektonicznych, historya architektury.

II. W szkole budowy machin:

1. Oddział. Matematyka, geometrya wykreślna, fizyka, mechanika, geometrya praktyczna.

2. Oddział. Nauka o machinach ogółowa, budowa machin, technologia mechaniczna, budowy architektoniczne.

III. W szkole chemii stosowanej:

1. Oddział. Matematyka, geometrya wykreślna, fizyka, mineralogia, geologia, zoologia, botanika, chemia ogółowa.

2. Oddział. Technologia chemiczna, budowy architektoniczne, chemia analityczna, towaroznawstwo.

Starający się o dyplom jedynie z chemii, składają examin:

Z mineralogii, zoologii, botaniki, fizyki, chemii ogółowej, chemii analitycznej i towaroznawstwa.

IV. W szkole gospodarstwa rolniczego i lasowego:

Mineralogia, zoologia, botanika, fizyka, chemia agronomiczna, gospodarstwo rolnicze, gospodarstwo lasowe, chów bydła.

V. W szkole handlowej:

Rachunkowość kupiecka, buchhalterya, towaroznawstwo, korespondencya handlowa, prawo handlowe, wexlowe, i ustawa przemysłowa, ustawa o cłach i monopolach, ekonomia polityczna, geografia i historya handlowa.

§. 35.

Z uwzględnieniem przepisów zawartych w §§. 29. i 30. dozwolonem jest składanie examinów fachowych z kilku szkół fachowych. Wówczas za uchwałą komisyi examinacyjnej może składający examin przy następnych examinach uwolnionym być od tych przedmiotów, z których już poprzednio był pytanym.

O zarządzie c. k. instytutu technicznego.

§. 36.

Zarząd instytutu technicznego powierzonym jest kolegium profesorów, na którego czele stoi rektor.

§. 37.

Rektora wybiera kolegium profesorów na przeciąg jednego roku z grona profesorów zwyczajnych. Rektor ustępujący dopiero po dwóch latach na nowo wybranym być może.

Wybór przedkłada się Ministerstwu do zatwierdzenia.

§. 38.

Rektor zastępuje instytut na zewnątrz we wszystkich wypadkach.

Na posiedzeniach kolegium profesorów prezyduje rektor i kieruje obradami na podstawie porządku czynności.

Rektor wykonuje uchwały kolegium i zdaje na następnem posiedzeniu sprawy ze sposobu wykonania tychże. Jeżeli zauważa, że uchwała kolegium profesorów uzasadnionym podpada wątpliwościom, wówczas może powstrzymać wykonanie tejże, i przedmiot odnośny poddać powtórnej naradzie na najbliższem posiedzeniu kolegium. W razie powtórnej różnicy zdań należy poddać sprawę rozstrzygnieniu Ministerstwa.

Sprawy, które niewątpliwie tylko zastosowania istniejących przepisów wymagają, lub które zagrażają niebezpieczeństwem w skutek zwłoki, załatwia rektor samodzielnie, i zdaje o tem sprawę kolegium profesorów na najbliższem posiedzeniu. Zawiadamia on także o każdym pojedynczym wypadku, kiedy nauczyciele wykładów mieć nie mogli, jakoteż o tem, czy i jakie w podobnych razach miały miejsce zastępstwa.

W razie przeszkody zastępuje rektora jego poprzednik w tej godności (prorektor).

§. 39.

Rektor pobiera dodatek urzędowy w kwocie 500 zł. w. a., jest przełożonym kancelaryi instytutu, a jako taki ma sekretarza i potrzebny etat osób kancelaryjnych.

§. 40.

Kolegium profesorów składa się z rzeczywistych, zwyczajnych i nadzwyczajnych profesorów instytutu, jakoteż z zastępcy uczących na instytucie docentów prywatnych. Ten ostatni ma tylko głos doradczy.

Zastępcę docentów prywatnych wybierają oni z pośród siebie na przeciąg roku jednego. Wybór przedkłada się Ministerstwu do zatwierdzenia.

Wybranymi mogą być tylko tacy, którzy przynajmniej dwa lata wykładali na instytucie.

Docenci płatni i adjunkci, którzy mają wykłady samodzielne, tylko w takich wypadkach wzywani bywają na posiedzenia kolegium profesorów, jeżeli sprawa dotyczy wykładanego przez nich przedmiotu. Wówczas przysługuje im głos rozstrzygający.

Profesorowie, nauczyciele i suplenci języków nie są członkami kolegium profesorów.

§. 41.

Posiedzenia kolegium profesorów zwołuje rektor według swego zdania, lub na żądanie przynajmniej jednej trzeciej części kolegium.

Do ważności uchwały potrzebną jest obecność co najmniej dwóch trzecich części kolegium, i większość absolutna obecnych na posiedzeniu, do głosowania uprawnionych członków.

Żaden członek nie może usuwać się od głosowania.

§. 42.

Kolegium profesorów odpowiedzialnem jest za stan instytutu technicznego pod względem naukowym, dyscyplinarnym i ekonomicznym.

Wszystkie sprawy, które nie są wyraźnie przydzielone rektorowi, naczelnikom, lub kolegiom szkół fachowych, należą do zakresu działania kolegium profesorów.

Kolegium to baczyć zwłaszcza powinno, aby wszystkie katedry nauczycielskie odpowiednio były obsadzone. Opróżnione posady nauczycielskie obsadzane będą w drodze konkursu, lub powołania; kolegium profesorów proponuje w każdym wypadku tak sposób obsadzenia, jak i osoby.

Osoby proponuje także kolegium przy obsadzaniu posad bibliotekarza, urzędników, sług kancelaryjnych i służby domowej.

Jeżeli który nauczyciel przez czas dłuższy w pełnieniu obowiązków jest przeszkodzonym, lub w razie opróżnienia katedry, zarządza kolegium profesorów prowizoryczne zastępstwo odnośnych wykładów, i zdaje o tem sprawę Ministeryum. Kolegium profesorów układa wreszcie plany nauk, i czuwa nad tem, aby takowe tak wymaganiom nauki, jak czasu odpowiadały.

§. 43.

Przy końcu każdego roku szkolnego zwołuje rektor ogólne zgromadzenie, w którem udział wziąć mają wszyscy profesorowie, nauczyciele, docenci, adjunkci, suplenci i asystenci. Celem tego zgromadzenia jest rozważenie życzeń i wniosków pod względem nauki i karności, przez obecnych wnoszonych.

Protokół posiedzenia wraz ze sprawozdaniem kolegium profesorów ma być bezzwłocznie przesłany Ministerstwu.

§. 44.

Na podstawie wyrażonych na ogólnem zgromadzeniu (§. 43.) życzeń i wniosków, tudzież na podstawie sprawozdań o dorocznych rezultatach, przez kolegia fachowe przy końcu każdego roku szkolnego składanych, wypracowuje kolegium profesorów każdego roku raport o stanie instytutu, który rektor wraz ze sprawozdaniami kolegiów fachowych i z własnemi uwagami przedkłada Ministerstwu.

§. 45.

Pojedyncze szkoły fachowe instytutu stoją pod kierownictwem kolegiów fachowych.

Stałymi członkami tych kolegiów są profesorowie, docenci płatni, nauczyciele i adjunkci przedmiotów obowiązkowych odnośnej szkoły fachowej.

Wszystkie inne na instytucie wykładające osoby są wprawdzie członkami odnośnych kolegiów fachowych, ale tylko z głosem doradczym.

Na żądanie choćby jednego tylko członka mogą w wypadkach szczegółowych wezwani być na narady także ci inni członkowie kolegium.

§. 46.

Stali członkowie każdego kolegium fachowego wybierają zpośród siebie przewodniczącego na przeciąg lat dwóch.

Ustępujący może być na nowo wybranym, i on tylko może bez podania powodów nie przyjąć ponownego wyboru. Każdy inny członek musi podać powody, dla których wyboru nie przyjmuje, a wybierający głosują bez debaty nad ich uznaniem lub nieuznaniem. W tym ostatnim wypadku przysłuża wybranemu odwołanie się do kolegium profesorów, które w téj mierze ostatecznie rozstrzyga.

Rektor nie może być równocześnie przełożonym szkoły fachowej.

Wybory wszystkich przełożonych przedkładają się Ministerstwu do zatwierdzenia.

§. 47.

Przełożeni szkół fachowych mają następujące obowiązki:

a) czuwać nad studyami i kształceniem się słuchaczów, jakoteż nad tem, aby cały kurs nauk szkoły fachowej odpowiadał swemu celowi;

b) zdawać sprawę kolegium profesorów o postanowieniach kolegium fachowego.

§. 48.

Pod względem porządku czynności zachodzi między kolegiami fachowemi i ich przełożonymi taki sam stosunek, w jakim pozostaje kolegium profesorów do rektora.

Narady kolegium fachowego odbywają się w ogóle na podstawie porządku czynności kolegium profesorów.

Posiedzenia zwołuje przewodniczący według swego zdania, lub na żądanie przynajmniej dwóch stałych członków.

§. 49.

Do kolegiów fachowych należy:

1. ostateczne załatwianie podań słuchaczów zwyczajnych o dozwolenie ułożonego przez nich samych planu nauk (§. 20.), lub o uwolnienie od słuchania pojedynczych przedmiotów obowiązkowych;
2. w razach wątpliwych rozstrzyganie o przyjęciu słuchaczów;
3. decyzya o promocyi słuchaczów zwyczajnych;
4. składanie sprawozdania z końcem roku szkolnego o rezultatach całorocznych tak pod względem postępu, jak karności uczniów;
5. stawianie wniosków tak względem programów i planu nauk roku następnego, jak względem przedsiębrania wycieczek;
6. wnoszenie projektów do zmian pod względem naukowym. Narady w tej ostatniej mierze odbywać należy, szczególniej przy końcu roku szkolnego, wzywając do współudziału ludzi fachowych, poza instytutem zostających, a przez Ministerstwo wskazanych, którym przysłuża prawo stawiania wniosków i głos rozstrzygający.

§. 50.

Kolegia fachowe są upoważnione na stawione żądanie wyrażać zdanie swoje, o ile to w niczem obowiązkom powołania profesorów nie uwłacza.

§. 51.

Protokóły posiedzeń tak kolegium profesorów, jak kolegiów fachowych, przedkładają się Ministerstwu stanu do przejrzenia.

O etacie nauczycielskim.

§. 52.

Przedmioty naukowe, poszczególnione w §. 3., wykładają proferowie zwyczajni i nadzwyczajni, docenci płatni, adjunkci i nauczyciele.

§. 53.

Systemizowane katedry są następne:

A) katedra zwyczajna dla wyższej matematyki I. i II. kurs;
B) „ „ „ geometryi wykreślnej I. i II. kurs;
C) „ „ „ fizyki ogółowej i technicznej;
D) „ „ „ chemii ogółowej i analitycznej;
E) „ „ „ mineralogii, geologii, zoologii i botaniki;
F) „ „ „ geometryi praktycznej, wyższej geodozyi i astronomii;
G) „ „ „ mechaniki analitycznej i nauki o machinach ogółowej;
H) „ „ „ budowy machin I. i II. kurs;
I) „ „ „ nauki budownictwa ogółowego i budowy architektonicznej;
K) „ „ „ budowy wodnej, budowy dróg, mostów i kolei żelaznych;
L) „ „ „ technologii chemicznej trzy kursa;
M) „ „ „ technologii mechanicznej i towaroznawstwa;
N) „ „ „ nauki gospodarstwa rolniczego;
O) „ „ „ „ „ lasowego;
P) „ nadzwyczajna dla ustawodawstwa lasowego i administracyi austryackiej, dla prawa handlowego, wexlowego i ustawy przemysłowej, tudzież dla ekonomii politycznej;
R) „ nadzwyczajna dla handlowej korespondencyi, buchhalteryi i urządzenia kantoru.

§. 54.

Następujące przedmioty wykładają profesorowie nadzwyczajni albo płatni docenci, albo też profesorowie zwyczajni za osobnem wynagrodzeniem:

budownictwo gospodarskie z rysunkami;
naukę formuł architektonicznych;
historyę architektury i plastyki;
historyę nauk przyrodniczych i zastosowania ich do rzemiosł;
chów bydła;
sadownictwo.

§. 55.

Adjunkci katedr A, D, I, K i L, wykładają także:

a) matematykę elementarną i rachunkowość kupiecką;
d) chemię agronomiczną;
i) rachunkowość budowniczą i przepisy budownicze;
h) mechanikę budowniczą i
l) chemiczno - techniczną analizę i produkcyę.

§. 56.

Rysunki ornamentalne i modelowanie,
język niemiecki,
„ polski,

język francuski,
„ włoski,
„ angielski i
kaligrafię
wykładają nauczyciele płatni lub ryczałtowo wynagradzani.

§. 57.

Profesorowie zwyczajni mają rangę siódmej klasy dyet, i pobierają systemizowaną płacę w kwocie 2,000 złr. w. a. z prawem awansu na 2,500 i 3,000 zł. po dziesięcioletniej i dwudziestoletniej służbie przy instytucie technicznym, lub przy innym podobnym instytucie, przy którym w takim samym czynni byli charakterze.

Profesorowie nadzwyczajni mają rangę ósmej klasy dyet, i pobierają płacę w kwocie 1,500 zł. w. a.

§. 58.

Wykładający są obowiązani:

a) wykładać przedmiot swój w zakresie programu, przez kolegium fachowe przyjętego, i w godzinach przeznaczonych; o każdorazowej przeszkodzie winni zawiadomić rektora;
b) zapomocą właściwych środków przekonywać się ustawicznie tak o uczęszczaniu na wykłady słuchaczów, jakoteż o ich pilności, a według tego dawać zdanie w §. 23. przewidziane;
c) przy examinach fachowych pełnić obowiązki członków komisyi (§. 28.).

§. 59.

Wycieczki stanowią część nauki. Profesor, zamierzający takowe przedsiębrać, przedkłada za pośrednictwem kolegium fachowego (§. 49.) kolegium profesorów do zatwierdzenia projekt, tyczący się ilości i czasu trwania takich wycieczek.

Profesorowie, urządzający wycieczki, powinni porozumieć się między sobą.

Wycieczki, przypadające w czasie godzin wykładowych, tylko wyjątkowo mogą być dozwolone.

Profesorom i adjunktom należą się za wycieczki dyety i koszta podróży według powszechnych, obowiązujących w tej mierze przepisów.

Jeżeli asystent ma obowiązek brania udziału w wycieczce, koszta i wynagrodzenia jego podróży pokrywają się z kwoty, na wydatki kancelaryjne przeznaczonej.

§. 60.

Adjunktów, przydzielonych do katedr A, D, I, K i L, (§. 53.) mianuje Ministerstwo na propozycyę kolegium profesorów. Adjunkci ci składają przysięgę, mają rangę dziewiątej klasy dyet, i pobierają roczną płacę w kwocie 1,000 zł. w. a.

§. 61.

Katedry A, B, C, D, G, H, I, K i M, (§. 53.) otrzymują po jednym asystencie.

Asystentów mianuje kolegium profesorów na wniosek profesora i przedstawia Ministerstwu do zatwierdzenia. Nominacya opiewa na dwa lata, i na dalsze dwa lata może być przedłużoną.

Asystenci pobierają płacę w kwocie 500 zł. w. a.

§. 62.

Ubiegający się o posady adjunktów, lub asystentów, muszą się wykazać dyplomem odnośnego examinu fachowego.

Adjunkci i asystenci mają pomagać profesorowi w jego czynnościach naukowych, zastępywać go w razach potrzeby, i dopełniać wszystkich odnoszących się do tego postanowień.

§. 63.

Płace docentów i nauczycieli, jakoteż wynagrodzenia ryczałtowe (§. 54. i 56.), przedkłada kolegium profesorów w każdym pojedynczym wypadku Ministerstwu do zatwierdzenia.

§. 64.

Względem docentów prywatnych obowiązują rozporządzenia Ministerstwa Oświaty z d. 19. grudnia 1848. (Tom dodatkowy do Dz. p. p. l. 37.) i z d. 13. lipca 1850. (Dz. p. p. l. 335.) z tym dodatkiem, że w celu habilitacyi dyplom doktorski zastąpić może dyplom odnośnej szkoły fachowej.

Docent prywatny, który w ciągu dwóch po sobie następujących lat nie miał odczytów na instytucie, traci charakter nauczycielski. Jeżeli przeto znowu chce zostać docentem prywatnym, musi ponownej poddać się habilitacyi, od czego jedynie Ministeryum uwolnić go może.

O pomocniczych zbiorach naukowych.

§ 65.

W celu naukowym istnieją na c. k. instytucie politechnicznym we Lwowie następujące pomocnicze zbiory i gabinety naukowe o rocznych stałych dotacyach:

1.	Gabinet geometryi wykreślnej	50 zł.
2.	„ mineralogiczno-geologiczny i zoologiczno-botaniczny .	300 „
3.	„ towaroznawstwa	50 „
4.	„ nauki o machinach	300 „
5.	„ budowy machin	500 „
6.	„ mechanicznej technologii	400 „
7.	„ geometryi praktycznej	200 „
	ryczałt na pomiary	100 „
8.	„ budowy architektonicznej	400 „
9.	„ „ wodnej, dróg, mostów i kolei żelaznych . .	400 „
10.	„ nauki gospodarstwa rolniczego	200 „
11.	„ rysunków ornamentalnych i modelowania . . .	80 „
12.	„ fizykalny	500 „
13.	Laboratoryum chemii ogółowej	800 „
14.	„ chemicznej technologii	800 „
15.	Warstat mechaniczny	200 „

§. 66.

Wymienione w poprzedzającym paragrafie zbiory i laboratorya zostają pod kierunkiem i zarządem odpowiednich profesorów, jako przełożonych.

Każdy przełożony odpowiedzialnym jest za użycie przeznaczonej dotacyi w taki sposób, ażeby powierzony mu gabinet, stosunkowo do tej dotacyi, w odpowiednim celowi swojemu zachowanym był stanie.

Przełożeni mają:

1. prowadzić dokładnie inwentarze przedmiotów gabinetu;
2. uskuteczniać zakupna nowych przedmiotów w granicach przeznaczonej dotacyi;
3. wykazywać corocznie sposób użycia dotacyi;
4. porozumiewać się wzajemnie, aby uniknąć zakupywania niepotrzebnych dubletów.

W jednym dniu tygodniowo będą gabinety otwarte dla słuchaczów.

Warstat mechaniczny podlega przełożonemu szkoły budownictwa i służy do pomocy profesorom przy doświadczeniach naukowych, jakoteż do uskuteczniania mniejszych napraw instrumentów instytutowych.

§. 67.

Osoby, przydzielone do pojedynczych katedr, używane będą także do prac w odnośnych gabinetach.

Prócz tego otrzymuje każde z obu chemicznych laboratoryów po jednym laborancie, a warstat mechaniczny jednego mechanika.

Wynagrodzenie tychże następne:

dwaj laboranci po 300 zł. w. a. płacy i pomieszkania w naturze; mechanik 400 zł. w. a. płacy i pomieszkanie w naturze.

§. 68.

Biblioteka c. k. instytutu politechnicznego otrzymuje roczną dotacyę w kwocie 1,200 zł. w. a. włącznie z corocznemi opłatami zapisowemi (§. 16.). Skarb państwa pokrywa jedynie wydatek w kwocie 1,200 zł. w. a.

Przełożonym biblioteki jest bibliotekarz. O zakupnach decyduje, w porozumieniu z bibliotekarzem, wydział biblioteczny, wybrany z profesorów z uwzględnieniem wszystkich szkół fachowych. W razie różnicy zdań decyduje kolegium profesorów.

Użytkowanie biblioteki określają osobne przepisy.

Bibliotekarz pobiera 1,000 zł. w. a. płacy.

Etat osób kancelaryjnych i służby domowej.

§. 69.

Etat osób kancelaryjnych składa się z sekretarza i kancelisty.

Sekretarz ma rangę ósmej klasy dyet.

Obowiązki osób kancelaryjnych określa osobna instrukcya.

Płace są następne:

Sekretarz pobiera 1,000 zł. w. a. i pomieszkanie w naturze.

Kancelista pobiera 600 zł. w. a. płacy.

§. 70.

Służba domowa składa się: z inspektora domowego, odźwiernego, woźnego, jednego służącego bibliotecznego, sześciu służących dla katedr, połączonych z gabinetami, czterech stróżów i pomocników według potrzeby chwilowej.

Obowiązki tych wszystkich osób określa osobna instrukcya.

Płace pobierają następne:

Inspektor domowy 400 złr. w. a. i pomieszkanie w naturze.

Odźwierny 250 zł. w. a i pomieszkanie w naturze.

Woźny 300 zł. w. a.

Służący biblioteczny 300 zł. w. a.

trzech służących pokojowych po 300 zł. w a.

dwóch „ „ „ 250 zł. w. a.

dwóch stróżów po 200 zł. w. a.

dwóch „ „ 160 zł. w. a.

Dwóch służących pokojowych i dwóch stróżów otrzymuje pomieszkanie w budynku instytutowym.

Załącznik A.

Plany nauk pojedynczych szkół fachowych.

I. Szkoła budownictwa.

Rok	Przedmioty	Tygodniowe godziny wykładu	Tygodniowe godziny rysunków i ćwiczeń	Wykładający (§. 53. i 55.)
I.	Wyższa matematyka I. kurs	5	.	A
	Geometrya wykreślna I. kurs	3	8	B
	Fizyka ogółowa	5	.	C
	Chemia ogółowa	5	.	D
	Mineralogia i geologia	5	.	E
	Rysunki ornamentalne	.	6	.
	Ilość godzin tygodniowych	23	14	.
II.	Wyższa matematyka II. kurs	3	.	A
	Geometrya wykreślna II. kurs	3	4	B
	Fizyka techniczna	3	2	C
	Mechanika analityczna	5	.	G
	Geometrya praktyczna	3	4	F
	Budownictwo ogółowe	3	8	I
	Ilość godzin tygodniowych	20	18	.
III.	Budowy architektoniczne	5	10	I
	Budowy wodne i dróg	5	10	K
	Mechanika budownicza	2	.	k
	Technologia chemiczna, część ogółowa	5	.	L
	Ilość godzin tygodniowych	17	20	.
IV.	Budowa mostów i kolei żelaznych	5	15	K
	Nauka o machinach ogółowa	5	.	G
	Technologia mechaniczna	5	.	M
	Historya architektury i plastyki	2	.	.
	Rachunkowość ogółowa	4	.	R
	Modelowanie	.	4	.
	Ilość godzin tygodniowych	21	19	.
V.	Projekta budowy architektonicznej	2	10	I
	Projekta budowli wodnych, drogowych, mostowych i kolei żelaznych	.	10	K
	Nauka formuł architektonicznych	3	.	
	Rachunkowość i przepisy budownicze	2	.	i
	Ekonomia polityczna	3	.	P
	Prawo handlowe, wexlowe i ustawa przemysłowa	3	.	P
	Budowa machin I. kurs	5	.	H
	Ilość godzin tygodniowych	18	20	.

II. Szkoła budowy machin.

Rok	Przedmioty	Tygodniowe godziny wykładów	Tygodniowe godziny rysunków i ćwiczeń	Wykładający (§. 53. i 55.)
I.	Matematyka wyższa I. kurs	5	.	A
	Geometrya wykreślna I. kurs	3	8	B
	Fizyka ogółowa	5	.	C
	Chemia ogółowa	5	.	D
	Mineralogia i geologia	5	.	E
	Ilość godzin tygodniowych	23	8	.
II.	Wyższa matematyka II. kurs	3	.	A
	Geometrya wykreślna II. kurs	3	4	B
	Fizyka techniczna	3	2	C
	Geometrya praktyczna	3	4	F
	Mechanika analityczna	5	.	G
	Ilość godzin tygodniowych	17	10	.
III.	Nauka o machinach ogółowa	5	.	} G
	Rysunki machin	.	10	} G
	Budownictwo ogółowe	3	8	I
	Technologia mechaniczna	5	.	M
	Technologia chemiczna, część ogółowa	5	.	L
	Ilość godzin tygodniowych	18	18	.
IV.	Budowa machin I. kurs	5	10	H
	Budowy architektoniczne	5	10	I
	Rachunkowość i przepisy budownicze	2	.	i
	Mechanika budownicza	2	.	k
	Ekonomia polityczna	3	.	P
	Ilość godzin tygodniowych	17	20	.
V.	Budowa machin II. kurs	5	15	H
	Budowy wodne	5	10	K
	Prawo handlowe, wexlowe i ustawa przemysłowa	3	.	P
	Buchhalterya	4	.	R
	Ilość godzin tygodniowych	17	25	.

III. Szkoła chemii stosowanej.

Rok	Przedmioty	Tygodniowe godziny wykładów	Tygodniowe godziny rysunków i ćwiczeń	Wykładający
I.	Matematyka wyższa I. kurs	5		A
	Geometrya wykreślna I. kurs	3	8	B
	Fizyka ogółowa	5	.	C
	Zoologia i botanika	5	.	E
	Mineralogia i geologia	5	.	E
	Ilość godzin tygodniowych	23	8	.

Rok	Przedmioty	Tygodniowe godziny wykładów	Tygodniowe godziny rysunków i ćwiczeń	Wykładający (§. 53. i 55.)
II.	Geometrya wykreślna II. kurs	3	4	B
	Fizyka techniczna	3	2	C
	Chemia ogółowa	5	.	D
	Mechanika analityczna	5	.	G
	Budownictwo ogółowe	3	8	I
	Geometrya praktyczna	3	4	F
	Ilość godzin tygodniowych	22	18	.
III.	Technologia chemiczna, część ogółowa	5	.	L
	Budowy architektoniczne	5	10	I
	Mechanika budownicza	2	.	k
	Chemia analityczna z robotami w laboratoryum chemii ogółowej	3	.	D
	Nauka o machinach ogółowa	5	.	G
	Ilość godzin tygodniowych	20	10	.
IV.	Technologia chemiczna, część szczegółowa	5	.	L
	Projekta budowy architektonicznej	2	10	I
	Technologia mechaniczna	5	.	M
	Towaroznawstwo	4	.	M
	Chemiczno-techniczna analiza z robotami w laboratoryum technologii chemicznej	2	.	l
	Ilość godzin tygodniowych	18	10	.
V.	Technologia chemiczna; o urządzeniu fabryk	3	.	L
	Projekta fabryk	.	10	L
	Chemiczno-techniczna produkcya w laboratoryum technologii chemicznej	.	.	l
	Rachunkowość i przepisy budownicze	2	.	i
	Ekonomia polityczna	3	.	P
	Prawo handlowe, wexlowe i ustawa przemysłowa	3	.	P
	Buchhalterya	4	.	R
	Ilość godzin tygodniowych	15	10	.
	Słuchacze, chcący wykształcić się jedynie jako chemicy, mogą osiągnąć ten cel w trzechletnim kursie według następnego planu nauk.			
I.	Fizyka ogółowa	5	.	.
	Chemia ogółowa i techniczna	5	.	.
	Zoologia i botanika	5	.	.
	Mineralogia i geologia	5	.	.
	Roboty w laboratoryum	.	.	.
II.	Fizyka techniczna	3	2	.
	Chemia analityczna	3	.	.
	Technologia chemiczna, część ogółowa	5	.	.
	Roboty w laboratoryum	.	.	.
III.	Technologia chemiczna, część szczegółowa	5	.	.
	Chemia analityczna	3	.	.
	Towaroznawstwo	4	.	.
	Roboty w laboratoryum	.	.	.

IV. Szkoła gospodarstwa rolniczego i lasowego.

Rok	Przedmioty	Tygodniowe godziny wykładu	Tygodniowe godziny rysunków lub ćwiczeń	Wykładający (§. 53. i 55.)
I.	Matematyka elementarna	5	.	a
	Zoologia i botanika	5	.	E
	Mineralogia i geologia	5	.	E
	Chemia ogółowa	5	.	D
	Ekonomia polityczna	3	.	P
	Ilość godzin tygodniowych	23	.	.
II.	Fizyka ogółowa	5	.	C
	Geometrya praktyczna	3	4	F
	Chemia rolnicza z ćwiczeniami	5	.	d
	Chów bydła	5	.	.
	Nauka ustawodawstwa i administracyi austryackiej	2	.	P
	Ilość godzin tygodniowych	20	4	.
III.	Nauka gospodarstwa rolniczego	10	.	N
	Nauka gospodarstwa lasowego	7	.	O
	Budownictwo gospodarskie	5	6	.
	Sadownictwo	2	.	.
	Ilość godzin tygodniowych	24	6	.

Uwaga. Słuchacze powyższej szkoły fachowej, którzy pragną nabyć wiadomości o rzemiosłach gospodarskich, mogą w jednym z następnych kursów słuchać wykładów technologii chemicznej (części ogółowej i szczegółowej).

V. Szkoła handlowa.

Rok	Przedmioty	Tygodniowe godziny wykładu	Tygodniowe godziny rysunków lub ćwiczeń	Wykładający (§. 53. i 55.)
I.	Matematyka elementarna	5	.	a
	Zoologia i botanika	5	.	E
	Mineralogia i geologia	5	.	E
	Język niemiecki	4	.	.
	" polski	4	,	.
	Kaligrafia	2	.	.
	Ilość godzin tygodniowych	25	.	.
II.	Fizyka ogółowa	5	.	C
	Buchhalterya	4	.	R
	Rachunkowość kupiecka I. kurs	4	.	a
	Towaroznawstwo	4	.	M
	Prawo handlowe, wexlowe i ustawa przemysłowa	3	.	P
	Ustawa o cłach i monopolach	2	.	P
	Korespondencya handlowa	2	.	R
	Ilość godzin tygodniowych	24	.	.
III.	Ekonomia polityczna	3	.	P
	Rachunkowość kupiecka II. kurs	2	.	a
	Geografia handlowa i historya	3	.	M
	Chemia ogółowa	5	.	D
	Urządzenie kantoru	5	.	R
	Ilość godzin tygodniowych	18	.	.

Załącznik B.

Wykaz przedmiotów naukowych

z poszczególnieniem godzin tygodniowych, wykładających (według §§. 53. i 55.) i szkół fachowych, na których jako przedmioty obowiązkowe wykładane będą:

Liczba porządkowa	Przedmioty	Tygodniowe: godziny wykładów	Tygodniowe: godz. rysun. lub ćwiczeń	Wykładający	Obowiązkowe w oddziałach szkół: I. Budownictwa	II. Budowy machin	III. Chemii stosowanej	IV. Gospod. roln. i lasow.	V. Handlowej
	A.								
1	Matematyka elementarna	5	.	a	.	.	.	1	1
2	„ wyższa I. kurs	5	.	A	1	1	1	.	.
3	„ „ II. kurs	3	.	A	1	1	.	.	.
4	Geometrya wykreślna I. kurs	3	8	B	1	1	1	.	.
5	„ „ II. kurs	3	4	B	1	1	1	.	.
6	Fizyka ogółowa	5	.	C	1	1	1	1	1
7	„ techniczna	3	2	C	1	1	1	.	.
8	Chemia ogółowa	5	.	D	1	1	1	1	1
9	„ analityczna	3	.	D	.	.	1	.	.
10	„ agronomiczna	5	.	d	.	.	.	1	.
11	Mineralogia i geologia	5	.	E	1	1	1	1	.
12	Zoologia i botanika	5	.	E	.	.	.	1	.
13	Mechanika analityczna	5	.	G	1	1	1	.	.
14	Geometrya praktyczna	3	4	F	1	1	1	1	.
15	Towaroznawstwo	4	.	M	.	.	1	.	1
16	Rysunki ornamentalne	.	6	.	1	.	.	.	.
17	Modelowanie	.	4	.	1	.	.	.	.
	B.								
18	Budownictwo ogółowe	3	8	I	1	1	1	.	.
19	Budownictwo architektoniczne	5	10	I	1	1	1	.	.
20	Budowy wodne i dróg	5	10	K	1	1	.	.	.
21	Budowy mostów i kolei żelaznych	5	15	K	1	.	.	.	.
22	Mechanika budownicza	2	.	k	1	1	1	.	.
23	Projekta budowy architektonicznej	2	10	I	1	.	1	.	.
24	Projekta budowy wodnych, dróg, mostów i kolei żelaznych	.	10	K	1	.	.	.	.
25	Nauka formuł architektonicznych	3	.	.	1	.	.	.	.
26	Historya architektury i plastyki	2	.	.	1	.	.	.	.
27	Rachunkowość i przepisy budownicze	2	.	i	1	1	1	.	.
28	Nauka o machinach ogółowa	5	.	G	1	1	1	.	.
29	Rysunki machin	.	10	G	.	1	.	.	.
30	Budowa machin I. kurs	5	10	H	1	1	.	.	.
31	„ „ II. kurs	5	15	H	.	1	.	.	.
32	Technologia chemiczna, część ogółowa	5	.	L	.	.	1	.	.
33	„ „ część szczegółowa	5	.	L	.	.	1	.	.
34	„ „ urządzenie fabryk i projekta	3	10	L	.	.	1	.	.
35	„ mechaniczna	5	.	M	1	1	1	.	.

Liczba porządkowa	Przedmioty	Tygodniowe godziny wykładów	Tygodniowe godz. rysun. lub ćwiczeń	Wykładający	Obowiązkowe w oddziałach szkół: I. Budownictwa	II. Budowy machin	III. Chemii stosowanej	IV. Gospod. roln. i lasow.	V. Handlowej
36	Chemiczno-techniczna analiza i produkcya . . .	2	6	I	.	.	1	.	.
37	Nauka gospodarstwa rolniczego	10	.	N	.	.	.	1	.
38	„ „ lasowego	7	.	O	.	.	.	1	.
39	Budownictwo gospodarskie	5	6	.	.	.	.	1	.
40	Chów bydła	5	.	.	.	.	.	1	.
41	Sadownictwo	2	.	.	.	.	.	1	.
42	Buchhalterya	4	.	R	1	1	1	.	1
43	Rachunkowość kupiecka I. kurs	4	.	a	.	.	.	.	1
44	„ „ II. kurs	2	.	a	.	.	.	.	1
	C.								
45	Geodezya wyższa	3	.	F	.	.	.	.	.
46	Astronomia	3	.	F	.	.	.	.	.
47	Ekonomia polityczna	3	.	P	1	1	1	1	1
48	Ustawodawstwo i administracya austryacka . . .	2	.	P	.	.	.	1	.
49	Prawo handlowe, wexlowe i ustawa przemysłowa . .	3	.	P	1	1	1	.	1
50	Ustawa o cłach i monopolach	2	.	P	.	.	.	.	1
51	Korespondencya handlowa	2	.	R	.	.	.	.	1
52	Geografia i historya handlowa	3	.	M	.	.	.	.	1
53	Urządzenie kantoru	5	.	R	.	.	.	.	1
54	Kaligrafia	2	.	.	.	.	.	.	1
55	Historya nauk przyrodniczych i ich zastósowania do rzemiosł	3	.	.	.	.	.	.	.
56	Język niemiecki	4	.	.	.	.	.	.	1
57	„ polski	4	.	.	.	.	.	.	1
58	„ włoski	3	.	.	.	.	.	.	.
59	„ francuski	3	.	.	.	.	.	.	.
60	„ angielski	3	.	.	.	.	.	.	.

Załącznik C.

Krótki przedmiotowy wykaz pojedynczych nauk,

ułożony w celu dokładnego zrozumienia szczegółowych planów nauk.

Matematyka elementarna.

Z algebry: Działania rachunkowe; potęgi; ilości pierwiastkowe; logarytmy; równania; postępy arytmetyczne i geometryczne.

Z geometryi: Nauka o liniach, o trójkątach, o kole, o płaszczyznach; trygonometrya prostokreślna; obrachowanie i dzielenie powierzchni; nauka o ciałach najpojedynczejszych; obrachowanie ich powierzchni i objętości.

Matematyka wyższa

I. kurs.

Analiza kombinacyj; szeregi dwumienne, logarytmiczne i wykładnicze; szeregi arytmetyczne, geometryczne i zwrotne; szeregi nieskończone ze względu na kryteryę ich zbieżności i rozbieżności.

Hornera metoda dzielników w zastosowaniu do rozkładania na ułamki częściowe i do uzasadnienia metody ścieśniania granic przy obliczaniu pierwiastków równania.

Goniometrya; rozwiązanie równań stopnia 2., 3. i 4.; trygonometrya prostokreślna i sferyczna; poligonometrya.

O funkcyach ciągłych i przerwanych; różniczka funkcyj o jednej lub kilku zmiennych; oznaczona i nieoznaczona całka funkcyj.

Twierdzenie Taylora z zastosowaniem do wynajdywania największej i najmniejszej wartości funkcyj, jakoteż funkcyj jawiących się w kształcie $^0/_0$.

Rzecz najważniejsza z rachunku różniczkowego i całkowego z zastosowaniem do wyprostowania linij krzywych, kwadratury powierzchni i sześciankowania brył; równania różniczkowe pierwszego rzędu.

Geometrya analityczna na płaszczyźnie i w przestrzeni przy układzie osi o dowolnych kątach nachylania; znaczenie równań stopnia 2. z dwoma i trzema zmiennemi.

Wywód najznaczniejszych zjawień w śledzeniu dowolnych linij krzywych i powierzchni, jakoteż o stosunkach ich krzywizny w dowolnych miejscach.

Teorya równań.

(Tygodniowo 5 godzin wykładu i 3 godzin powtarzań przez asystenta).

II. kurs.

Całka oznaczona i funkcye eliptyczne.

Całkowanie równań różniczkowych rzędu wyższego i niektórych cząstkowych równań różniczkowych.

Rachunek zmiennych.

Teorya kwadratów najmniejszych.

(Tygodniowo 3 godzin wykładu i 2 godzin powtarzań przez asystenta).

Geometrya wykreślna

I. kurs.

Punkt; linia prosta; płaszczyzna; ciała; linia krzywa; powierzchnie krzywe. (Tygodniowo 3 godzin wykładu a 8 rysunku).

II. kurs.

Perspektywa; nauka o cieniach; kamieniarka; ciesiołka.
(Tygodniowo 3 godzin wykładu a 4 rysunku).

Fizyka ogółowa.

Mechanika. Nauka o równowadze i ruchu ciał i ich części; o ciałach ciekłych; o ciałach lotnych; o ruchu falowym.

Akustyka. Ruchy powietrza postępowe i stojące; prawa drgań w ciałach stałych; przecinanie fal głosowych; głos i słuch.

Optyka. O odbiciu i załamaniu światła wraz z zastosowaniem; o interferencyi i uginaniu światła; o polaryzacyi i podwójnem załamaniu światła.

Ciepło. Rozszerzanie w skutek ciepła; zmiany stanu skupienia ciał; ciepło gatunkowe; ciepło promieniste.

Elektryczność i magnetyzm. Magnetyzm; napięcie elektryczne; prąd elektryczny i jego skutki; elektro-magnetyzm; indukcya elektryczna.

Meteorologia. Rozdzielenie ciepła na powierzchni ziemi; ciśnienie atmosferyczne i jego przemiany; wilgoć atmosferyczna; elektryczność atmosferyczna i magnetyzm ziemski.

(Tygodniowo 5 godzin wykładu).

Fizyka techniczna.

Najważniejsze fizyczne narzędzia miernicze.

Termometer; barometer; waga; wahadło.

Najważniejsze rodzaje technicznego zastosowania fizyki. Areometrya; fotometrya; fotografia; telegrafia; galwanoplastyka.

Optyka szczegółowa. Najważniejsze narzędzia optyczne; teorya wibracyjna falowania i analitycznego jej zastosowania do wytłumaczenia zjawisk światła.

Elektrodynamika.

Mechaniczna teorya ciepła.

(Tygodniowo 3 godzin wykładu i 2 ćwiczeń).

Chemia ogółowa.

Chemia nieorganiczna.

Chemia organiczna.

(Tygodniowo 5 godzin wykładu).

Chemia analityczna.

Rozbiór minerałów jakościowy; rozbiór minerałów ilościowy i rozbiór płodów sztuki; rozbiór ciał organicznych.

(Tygodniowo 3 godzin wykładu i ćwiczeń w laboratoryum chemii ogółowej).

Chemia rolnicza.

Znajomość gruntów; skład chemiczny ziemi ornej; główne części składowe ciał zwierzęcych i roślinnych; pobieranie pokarmów i przemiana tychże; skład chemiczny karmy bydlęcej i oznaczenie jej wartości; nauka o nawozach.

(Tygodniowo 5 godzin wykładu i ćwiczeń w laboratoryum).

Mineralogia i geologia.

Własności minerałów morfologiczne, fizyczne i chemiczne; nomenklatura; systematyka; klasyfikacya minerałów i opisanie najszczególniejszych i najważniejszych; nauka o kopalniach; struktura gór i nauka o formacyach.

(Tygodniowo 5 godzin wykładu).

Zoologia i botanika.

Nauka o kształtach zewnętrznych i wewnętrznych w świecie zwierzęcym i roślinnym; krótka fizyologia tychże; podział; z botaniki i zoologii szczegółowej opisanie najważniejszych zwierząt i roślin, z uwzględnieniem ich użyteczności i szkodliwości.

(Tygodniowo 5 godzin wykładu).

Mechanika analityczna.

Statyka i dynamika ciał stałych, cieczy i gazów.

(Tygodniowo 5 godzin wykładu).

Geometrya praktyczna.

Miernictwo polne; niwelowanie; mierzenie wysokości; rysunki sytuacyjne. Ćwiczenia praktyczne.

(Tygodniowo 3 godzin wykładu i 4 rysunków).

Towaroznawstwo.

Płody surowe i najosobliwsze wyroby pierwsze.

(Tygodniowo 4 godzin wykładu).

Rysunki ornamentalne

zwłaszcza według modelów.

(Tygodniowo 6 godzin rysunków).

Modelowanie.

(Tygodniowo 4 godzin).

Budownictwo ogółowe.

Nauka o materyałach budowniczych. Główne materyały budownicze; wiązania; ochrony; materyały pomniejsze.

Wiązania pojedyncze. Murowanie; wiązania drewniane i żelazne; wiązania ciesielskie zapomocą żelaza.

Fundamenta. Spód budowy; szczegóły budowy fundamentów w wodzie i nad wodą; fundamenta w dobrym i złym gruncie suchym; groble ochronne i ruszty; betony; pale śrubowe; pale zwykłe i szpuntpale; budowa fundamentów zapomocą rozcieńczonego i zgęszczonego powietrza.

(Tygodniowo 3 godzin wykładu i 8 rysunków).

Budowy architektoniczne.

Sklepienia; poddasza; ściany drewniane; dachy; przykrycia; klamry; tynki wewnętrzne; komunikacye; schody; okna; drzwi; aparaty do ogrzewania; zakładanie wentylatorów; wychodki i studnie.

(Tygodniowo 5 godzin wykładu i 10 rysunków. Wycieczki).

Budowy wodne i budowy dróg.

Atmosferyczne opadnięcie wilgoci; kanały wodne; budowy rzeczne; nawodnianie i osuszanie; przyrządy do podwyższenia stanu wody; szluzy; spławianie drzewa; budowy nadmorskie; ochrony brzegów; budowy portów; budowy kanałów; budowy dróg.

(Tygodniowo 5 godzin wykładu i 10 rysunków. Wycieczki).

Budowy mostów i kolei żelaznych.

Wstęp historyczny do budowy mostów; mosty drewniane, kamiennne, żelazne, ruchome.

Wstęp historyczny do budowy żelaznych kolei; budowy w ziemi, nad ziemią, architektoniczne; służba ruchu i sygnałowania; płaszczyzny pochyłe; koleje atmosferyczne; wytykanie; budowy tunelów.

(Tygodniowo 5 godzin wykładu i 15 rysunków. Wycieczki).

Mechanika budownicza.

Obliczenie konstrukcyj drewnianych i żelaznych; balki; dachy; budowy wiszące i podpierające; mosty kratowe, łukowe i wiszące.

Ciśnienie ziemi, futrowanie murów; sklepienia.

(Tygodniowo 2 godzin wykładu).

Projekta budowy architektonicznej.

Projekta według programów; odczyty o podziale i wykonaniu budowy (dom mieszkalny, budynki handlowe i przemysłowe, szpitale i t. p.).

(Tygodniowo 2 godzin wykładu i 10 rysunków).

Projekta budowy wodnych dróg, mostów i kolei żelaznych.

Według danych programów.

(Tygodniowo 10 godzin rysunków).

Nauka formuł architektonicznych.

O charakterze budowy; materyał i jego przerobienie; farba; harmonia zewnętrzna; styl budowy; zastosowanie do robót pomniejszych i do budowy mostów.

(Tygodniowo 3 godzin wykładu).

Historya architektury i plastyki.

(Tygodniowo 2 godzin wykładu.)

Buchhalterya i przepisy budownicze.

Potrzeba materyałów i osób; cenniki, kosztorysy, kontrakty budownicze i przepisy budownicze; porządek ogniowy; inne budowniczo-policyjne przepisy; służebności; urzędy budownicze i publiczne budownictwo.

(Tygodniowo 2 godzin wykładu).

Nauka o machinach ogółowa.

A) Machiny do mierzenia i liczenia.

Siłomierz; machiny podziałowe; wagi; szczegółowe machiny do mierzenia liczenia.

B) Machiny do załatwiania użytecznych prac mechanicznych.

Machiny do porównania sił ludzkich i zwierzęcych; machiny do porównania sił wody płynącej i wiatru; machiny parowe; młyny; machiny gospodarskie.

(Tygodniowo 5 godzin wykładu).

Dla uczniów szkoły budowy machin łączą się wykłady powyższe z rysunkami machin 10 godzin tygodniowo.

Budowy machin.

I. kurs.

Kostrukcya i obliczenie części pierwiastkowych machin; przyrządy do ruchów; zasady do ich urządzania; machiny do dźwigania ciężarów.

(Tygodniowo 5 godzin wykładu i 10 rysunków).

II. kurs.

Machiny ruchu. Machiny parowe; koła wodne; turbiny; machiny kaloryczne; koła wiatrakowe itd.

Machiny przewozowe. Lokomotywy i parowe machiny na statkach.

Machiny do podnoszenia wody. Tłocznie; dmuchawki; młyny i tartaki; hamernie; wałkarnie; stępy i folusze.

Exkursye do fabryk.

(Tygodniowo 5 godzin wykładu i 15 rysnku).

Technologia chemiczna.

I. kurs. Część ogółowa.

O sprawach przemysłowych, i używanych przy nich aparatach i narzędziach. Czynności mechaniczne, fizyczne i chemiczne.

Powietrze, woda, materyały opałowe; zastosowanie ich w przemysłowości.

O wyrabianiu sztucznych materyałów opałowych.

O opalaniu i oświetlaniu fabryk.

(Tygodniowo 5 godzin wykładu).

II. kurs. Część szczegółowa.

1. grupa. Technika alkaliów i ziem. Wyrabianie kwasu siarkowego, sody, potażu, towarów szklannych i glinianych.

2. grupa. Przemysłowość rolniczo-gospodarska. Piwowarstwo; wyrabianie wina i moszczu; gorzelnictwo; wyrabianie drożdży i octu; cukrownie; wyrabianie krochmalu; wyrabianie żentycy.

3. grupa. Technika tkanin. Konopie, len, bawełna, wełna, jedwab; blichy, farbiarnie i wyrabianie dymek; papiernie.

4. grupa. Produkcya z odchodów zwierzęcych. Garbownictwo; wyroby z kości; fabrykacya sztucznych nawozów.

(Tygodniowo 5 godzin wykładu).

III. kurs. O urządzeniu i utrzymywaniu w ruchu fabryk.

Uwagi ogólne o postępowaniu przy wykonywaniu projektów. O obejmowaniu fabryk, już w ruchu będących. O wprowadzaniu w ruch i utrzymywaniu w nim większych zakładów przemysłowych. Szczegółowe przeprowadzenie projektów najważniejszych gałęzi fabrycznych.

W połączeniu z powyższemi wykładami zostaje wypracowywanie projektów według programów.

(Tygodniowo 3 godzin wykładu i 10 godzin rysunków).

Chemiczno-techniczna analiza i produkcya.

Próbowanie wody pod względem jej twardości; kwasomierstwo; alkalimetrya; chlorometrya; badanie wapienia pod względem własności hydraulicznych; oznaczenie praktycznej i teoretycznej wartości opałowej materyałów; badanie tłuszczu i oznaczenie jego wartości przy oświetlaniu i mydlarstwie. Próby piwa, wina i wódki; próby cukru; oznaczenie zasobu cukru w roztworach i t. p.

Chemiczno-techniczna produkcya ma dostarczyć młodzieńcom, poświęcającym się pewnej gałęzi przemysłowej, możności wykonywania produkcyj, o ile takowe w laboratoryum uskutecznić się dadzą.

(Tygodniowo 2 godzin wykładu i ćwiczenia w laboratoryum).

Technologia mechaniczna.

Obrabianie drzewa.
Obrabianie metalów.
(Tygodniowo 5 godzin godzin wykładu).

Nauka gospodarstwa rolniczego.

Uprawa gruntu. Sposobem mechanicznym przez nawożenie, drenowanie, nawodnianie; opisanie potrzebnych do tego narzędzi i machin.

Uprawa gruntu pod różne gatunki zboża, roślin pastewnych i przemysłowych. Urządzenie gospodarstwa; nauka o prowadzeniu gospodarki; o szacowaniu gruntów i dochodów; buchhalterya.

(Tygodniowo 10 godzin wykładu. Wycieczki).

Nauka gospodarstwa lasowego.

Leśnictwo. Pielęgnowanie drzew; opieka i używanie lasów.

Gospodarka leśna. Urządzenie gospodarstwa z oszacowaniem i oznaczeniem wartości; buchhalterya i kontrola.

(Tygodniowo 7 godzin wykładu. Wycieczki).

Budownictwo gospodarskie.

Nauka o materyałach; nauka konstrukcyi; stodoły i spichlerze; stajnie; owczarnie i t. p.; budynki mieszkalne; gnojarnie; cieplarnie; zabezpieczenie brzegów; mosty pojedyncze; drogi; kosztorysy.

Chów bydła

Bydło rogate; owce; konie; bezrogi; drób; pszczoły; ryby; jedwabniki.

(Tygodniowo 5 godzin wykładu).

Sadownictwo.

(Tygodniowo 2 godzin wykładu).

Buchhalterya

pojedyncza i podwójna.

(Tygodniowo 4 godzin wykładu).

Rachunkowość kupiecka.

I. kurs.

Rachunek średnich, zabezpieczeń, stręczeń, prowizyj; rachunek procentów i eskontu; obrachowanie wartości papierów państwowych w obiegu będących, obligacyj, losów i akcyj; rachunek złota, srebra i monet; rachunek wexlów; arbitraż przekazów wexlowych, papierów państwowych i przemysłowych, złota i srebra.

(Tygodniowo 4 godzin wykładu).

II. kurs.

Nauka obliczania rent dożywotnich i kapitałów, pożyczek loteryjnych, oświadczeń w interesach premij dalszej i ostatetecznej dostawy w oznaczonym terminie.

(Tygodniowo 2 godzin wykładu).

Wyższa geodezya.

(Tygodniowe 3 godzin wykładu).

Astronomia.

(Tygodniowo 3 godzin wykładu).

Ekonomia polityczna.

Ekonomia narodowa; administracya krajowa i finansowość z uwzględnieniem wymagań gospodarstwa rolniczego, przemysłu i handlu.

(Tygodniowo 3 godzin wykładu).

Nauka ustawodawstwa i administracyi austryackiej.

(Tygodniowo 3 godzin wykładu).

Prawo handlowe, wexlowe i ustawa przemsłowa.

(Tygodniowo 3 godzin wykładu).

Ustawa o cłach i monopolach.

(Tygodniowo 2 godzin wykładu).

Korespondencya handlowa.

Korespondencya w najistotniejszych działach spraw bankowych i towarowych. Korespondencye w sprawach rozliczeń. Korespondencye tyczące się zaprowadzenia lub przeprowadzenia istotnych zmian jakiego interesu.

Ćwiczenia niemieckie i polskie.

(Tygodniowo 2 godzin wykładu).

Handlowa geografia i historya.

Własności miejscowe i fizyczne europejskich i najważniejszych pozaeuropejskich państw i kolonij, według faktycznych dzisiejszych stosunków; produkcya płodów surowych; przemysł i handel; stosunki obrotne i środki komunikacyjne uprawy; ogółowa historya handlu i przemysłu.

(Tygodniowo 3 godzin wykładu).

Urządzenie kantoru.

Praktyczne przedstawienie bieżących spraw handlowych.

(Tygodniowo 5 godzin ćwiczeń).

Kaligrafia.

(Tygodniowo 2 godzin).

Historya nauk przyrodniczych i zastosowania ich do przemysłu.

(Tygodniowo 3 godzin wykładu).

Język niemiecki.

(Tygodniowo 4 godzin).

Język polski.

(Tygodniowo 4 godzin).

Język włoski, francuski i angielski.

(Tygodniowo po 3 godzin).

Załącznik D.

Budżet c. k. instytutu politechnicznego we Lwowie.

1. Etat nauczycielski.

Dodatek urzędowy dla rektora (§. 39.)	500	złr.
14 zwyczajnych nauczycieli w przecięciu po 2,500 złr. (§. 57.)	35,000	„
2 nadzwyczajnych profesorów po 1,500 złr. (§. 57.)	3,000	„
Ryczałty dla zawodów poszczególnionych w §§. 54. i 56.	5,000	„
5 adjunktów po 1,000 złr. (§. 60.)	5,000	„
9 asystentów po 500 złr. (§. 61.)	4,500	„

2. Gabinety i zbiory naukowe.

Dotacye (§. 65.)	5,280	„
Biblioteka i bibliotekarz (§. 68.) po odtrąceniu opłaty wpisowej od 200 słuchaczów	1,400	„
2 laborantów i 1 mechanik	1,000	„

3. Etat osób kancelaryjnych i służby domowej.

Etat osób kancelaryjnych (§. 69.)	1,600	„
Etat służby domowej (§. 70.)	3,380	„
Razem	65,960	„

B.

Projekt

organizacyi instytutu technicznego w Krakowie.

I. Cel i zakres nauk w instytucie.

§. 1.

Instytut techniczny w Krakowie ma być wyższym zakładem naukowym, zorganizowanym w ten sposób, ażeby wychowańcy jego otrzymywali w niektórych, a mianowicie stosunkom miejscowym odpowiednich zawodach całkowite, w innych zaś w mniejszym zakresie teoretyczne, tudzież praktyczne wykształcenie, o ile takowe w ogóle w szkołach nabytem być może.

W tym celu obejmować będzie:

a) kursa przygotowawcze;
b) wydziały zawodowe, obejmujące wydział dla architektów i inżynierów, dla hutników i górników;
c) oddział mechaniczny;
d) kurs gospodarczo-leśny.

§. 2.

a) Kursa przygotowawcze z trzechletnim biegiem nauk, dając należytą podstawę realnego ukształcenia, przysposobiają młodzież do korzystania z wykładów w wydziałach szczegółowych, oddziale mechanicznym i kursie gospodarczo-leśnym; mianowicie zaś dla młodzieży, z szkół gimnazyalnych wychodzącej, uzupełniają niedostateczne przygotowanie w naukach technicznych, mianowicie matematycznych, przyrodniczych i rysunkowych.

§. 3.

b) Wydziały zawodowe będą następujące:
dla inżynierów i architektów z trzechletnim biegiem nauk;
dla górników i hutników z trzechletnim biegiem nauk.

§. 4.

c) Oddział dla mechaników z dwuletnim biegiem nauk będzie miał na celu dostarczyć krajowi młodzieży wykształconej w zawodzie obranym o tyle, ażeby potrzebom krajowego przemysłu pomocną być mogła; pragnącą się zaś wykształcić wyżej w tym zawodzie, przygotować w ten sposób, ażeby w innych zakładach, w tym kierunku rozwiniętych, dalej kształcić się mogła.

§. 5.

d) Kurs gospodarczo-leśny z jednorocznym biegiem nauk będzie miał na celu obznajomienie młodzieży z teoretyczną częścią zasad rolnictwa i leśnictwa, jakoteż technologii chemicznej.

II. Wykaz nauk.

§. 6.

ad a) W kursach przygotowawczych.

Rok I.

		liczba godzin
1.	Arytmetyka ogólna	12
2.	Planimetrya w całej obszerności	
3.	Algebra do analizy	
4.	Solidometrya i trygonometrya prostokreślna i kulista	
5.	Rysunki linearne i z wolnej ręki	6
6.	Zoologia i botanika	4
7.	Język i literatura polska	4
8.	Język niemiecki	3
9.	Język francuski	3

Rok II.

1.	Matematyka wyższa, obejmująca analizę, geometryę analityczną, rachunek dyferencyalny i początki rachunku integralnego	6
2.	Geometrya wykreślna	3
3.	Rysunki do geometryi wykreślnej	4
4.	Fizyka	6
5.	Chemia nieorganiczna	5
6.	Rysunki linearne i wolne	4
7.	Język niemiecki	4
8.	Język fancuski	3

Rok III.

1.	Matematyka wyższa, obejmująca rachunek dyferencyalny i integralny	6
2.	Geometrya wykreślna, zastosowana do ciesiołki, murarki, kamieniarki, cieniów i perspektywy	4
3.	Mechanika analityczna	5
4,	Geometrya praktyczna	4
5.	Mineralogia, geologia i paleontologia	4
6.	Chemia organiczna	5
7.	Rysunki linearne i wolne	6

ad b) W wydziałach zawodowych.

1. Dla inżynierów i architektów.

Rok I. wspólny.

1.	Fizyka zastosowana	3
2.	Mechanika budownicza	3

		liczba godzin
3.	Ogólna teorya machin	3
4.	Ogólne budownictwo, a mianowicie nauka konstrukcyi	4
5.	Rysunki odpowiedne	8
6.	Ornamentyka z wzorów	6
7,	Technologia mechaniczna	3
8,	Technologia chemiczna	3

Rok II.

dla architektów:	l. godz.	dla inżynierów	l. godz.
1. Budownictwo lądowe, ciąg dalszy, obejmujące w rozwinięciu konstrukcyę w drzewie i żelazie, przepisy budownicze i naukę kosztorysów	4	1. Budownictwo wodne; nawigacya; regulacya rzek; budowy wodne	4
2. Rysunki konstrukcyjne	8	2. Rysunki odpowiedne	8
3. Architektura czyli formy budownictwa starożytnego i średniowiecznego	2	3. Geodezya wyższa, trasowanie i niwelacya	3
4. Rysunki odpowiedne	4	4. Rysunki odpowiedne topograficzne	6
5. Ornamentyka i modelowanie	6	5. Budownictwo ziemne; fundamentacya budowli wodnych; budowa tuneli	2
		6. Rysunki odpowiedne	2

Rok III.

1. Budownictwo lądowe, mianowicie projektowanie budowli miejskich i publicznych	8	1. Konstrukcya dróg i kolei żelaznych	4
2. Ornamentyka i modelowanie	4	2. Rysunki odpowiedne	8
3. Historya budownictwa z poglądem estetycznym	2	3. Budowa mostów	4
4. Rysunki krajowidoków i perspektywy	4	4. Rysunki odpowiedne	8
5. Rachunkowość zastosowana	2	5. Rachunkowość zastosowana (kurs wspólny)	2
6. Encyklopedya budownictwa wodnego, dróg, mostów i kolei żelaznych	3	6. Ustawy administracyjne	2
7. Rysunki odpowiedne	4		

§. 7.

ad b) 2. *Wydział dla hutników i górników.*

Rok I.

		licz. godz.
1.	Fizyka zastosowana	3
2.	Górnictwo w całej obszerności z rysunkami	6
3.	Miernictwo górnicze	4
4.	Budowa machin z rysunkami	6
5.	Budownictwo lądowe mianowicie: nauka konstrukcyi	4
	(Kurs wspólny). Rysunki odpowiedne	8
6.	Prawo górnicze i ekonomia polityczno-górnicza	2
7.	Geologia w całej obszerności	4
	Exkursye do kopalń i hut	

Rok II.

		licz. godz.
1.	Hutnictwo ogólne i szczegółowe	6
2.	Budowa machin i pieców	6
3.	Prace w laboratoryach	4
4.	Nauka salinarna	4
5.	Leśnictwo (kurs wspólny)	4
6.	Technologia w zastosowaniu do górnictwa	4
	Exkursye do kopalń i hut	

Rok III.

W półroczu zimowem.

1,	Chemia nieorganiczna, prace w laboratoryum	18
2.	Fizyografia minerałów	4
3.	Geologia i paleontologia specyalna	6
	Wyrabianie zadań geologicznych wedle danych programów	4

W półroczu letniem.

Prace w kopalniach i hutach, z których to czynności uczniowie zdadzą szczegółowe sprawozdanie swoich robót, odnośnie do kopalń i machin hut—przyrządów. (Elaborata naukowe i rysunkowe).

Zakres nauk w tym wydziale doprowadzonym zostanie do stopnia, ażeby w zupełności wyrównywał kursom akademii górniczych w Państwie Austryackiem, i tym sposobem otworzył ukończonym uczniom drogę i możność starania się o posady rządowe.

c) W oddziale mechanicznym.

Rok I.

		licz. godz.
1.	Fizyka zastosowana	3
2.	Mechanika zastosowana (mianowicie nauka o machinach)	6
3.	Budowa machin	4
4.	Konstrukcya machin z rysunkami	10
4,	Ogólne budownictwo lądowe (kurs wspólny)	4
6.	Rysunki odpowiednie	4
7.	Technologia mechaniczna (obrabianie metali i drzewa)	4
	Modelowanie.	

Rok II.

1.	Budowa machin	6
2.	Konstrukcya machin z rysunkami	10
3.	Machiny parowe	6
4.	Encyklopedya budowli wodnych i dróg (w zimowem półroczu)	3
5.	Encyklopedya budowy mostów i kolei (w letniem półroczu)	3
6.	Rysunki odpowiednie	4
7.	Technologia mechaniczna (obrabianie włókien roślinnych i zwierzęcych)	2
8,	Modelowanie.	
	Rachunkowość zastosowana (kurs wspólny)	2

§. 8.

d) W kursie gospodarczo-leśnym.

1.	Zasady gospodarstwa rolniczego (mianowicie: uprawa roli; odwodnianie i nawodnianie; uprawa pól, roślin pastewnych—handlowych; urządzenie gospodarstw; zarząd; oszacowanie i rachunkowość)	10

		licz. godz.
2.	Weterynarya	3
3.	Uprawa i uchrona lasów; użytek — administracya leśna; oszacowanie .	6
4.	Technologia chemiczna, zastosowana do gospodarstwa leśnego i rolnego	5

III. O uczniach.

§. 9.

Uczniowie instytutu technicznego będą:

a) zwyczajni;
b) nadzwyczajni,

§. 10.

a) Uczniowie zwyczajni są ci, którzy dopełniwszy warunków wpisu na którykolwiek rok, tak kursów przygotowawczych, jako też wydziałów zawodowych, bądź oddziału mechanicznego, lub kursu gospodarczo-leśnego, słuchają wszystkich przedmiotów w tych latach wykładanych, a za obowiązujące uznanych.

§. 11.

b) Uczniowie nadzwyczajni są ci, którzy dla jakichkolwiek powodów tylko na niektóre pojedyncze przedmioty uczęszczają.

Uczniowie nadzwyczajni nie otrzymują dyplomów ani stypendyów.

§. 12.

Uczniowie przyjmowani będą:

a) na mocy złożonych świadectw;
b) na zasadzie złożonych examinów wstępnych.

§. 13.

a) Na mocy świadectw przyjęci będą na kursa przygotowawcze uczniowie, którzy z dobrym postępem ukończyli przynajmniej 4 klasy gimnazyalne, lub 3 klasy realne. (Ci ostatni atoli zdać muszą examin z początków algebry).

§. 14.

b) Na zasadzie examinów wstępnych, jeżeli uczniowie, poddając się takowemu, będą przygotowani w tym zakresie nauk, z jakim opuszczają 4. klasę gimnazyalną lub 3. realną, z warunkiem atoli, że ci ostatni dopełnią początków algebry.

§. 15.

Do wydziałów szczegółowych przyjęcie nastąpi, bądź:

a) na mocy świadectw;
b) na mocy examinu wstępnego.

§. 16.

a) Na mocy świadectw z kursów przygotowawczych, lub dobrego świadectwa z ogólnego oddziału (allgemeine Abtheilung) c. k. politechnicznych instytutów w Państwie Austryackiem.

§. 17.

b) Na mocy examinu wstępnego z nauk wykładanych w kursach przygotowawczych.

§. 18.

Opłata od examinu wstępnego wynosić będzie 6 złr.

§. 19.

Warunki przyjmowania uczniów do oddziału mechanicznego są te same, co do wydziałów szczegółowych.

§. 20.

Na kurs gospodarczo-leśny przyjęcie zostawia się orzeczeniu dyrektora.

§. 21.

Każdy uczeń wstępujący tak do kursów przygotowawczych, jako też na wydziały szczegółowe, lub inne, składa raz na zawsze tytułem wpisowego 4 złr., a zarazem uczniowie zwyczajni opłatę szkolną roczną 20 złr., uczniowie zaś nadzwyczajni 15 złr.

§. 22.

Opłaty wnoszone być mogą w ratach pół-, lub całorocznych, z góry.

§. 23.

Na zasadzie udowodnionego ubóstwa i dobrego postępu mogą być uwolnieni uczniowie od opłaty szkolnej zupełnie, lub też do połowy, według ostatecznego orzeczenia grona nauczycielskiego.

§. 24.

Uczniowie pracujący w laboratoryum chemicznem, starają się sami o materyały potrzebne do wyrabiania przetworów.

§. 25.

Na koniec każdego roku szkolnego uczniowie tak zwyczajni, jakoteż i nadzwyczajni, otrzymają zaświadczenia stwierdzające postęp, pilność i zachowanie się.

Postęp określi się wyrazami: „celujący,—dobry, -dostateczny,—niedostateczny."

Zachowanie się zaś wyrazami: „wzorowe,—dobre—i nieodpowiedne."

Examina poprawcze w kursach przygotowawczych, jakoteż na wydziałach szczegółowych, również na oddziale mechanicznym, lub na kursie gospodarczo-leśnym, mogą mieć miejsce, jeżeli uczeń w dwóch tylko przedmiotach dostatecznego postępu nie otrzymał.

Examina poprawcze odbywają się po wakacyach. Opłata od examinu poprawczego ustanawia się od każdego przedmiotu 4 złr.

IV. Udzielanie dyplomów.

§. 26.

Uczniowie, którzy ukończyli wszystkie nauki w jednym ze szczegółowych wydziałów, mogą się starać o otrzymanie dyplomów.

§. 27.

Dyplomy, stwierdzające zawodowe wykształcenie uczniów, będą wydawane: 1. dla architektów; 2. dla inżynierów; 3. dla górników i hutników.

§. 28.

Chcący otrzymać dyplom w jednym z powyższych zawodów, musi się wykazać zupełną znajomością wszystkich przedmiotów, w zakres examinu wchodzących, tak w teoretycznym, jakoteż praktycznym kierunku, a to w tym stopniu, w jakim te przedmioty w pojedynczych, szczegółowych wydziałach wykładane były. Examin będzie ustnym, pisemnym i rysunkowym, kierowanym przez przełożonego wydziału wobec ustanowionej oddzielnej komisyi examinacyjnej, do której składu, prócz profesorów, także w sztuce biegli wchodzić będą, którzy na zasadzie przedstawienia ciała nauczycielskiego co lat dwa przez wysokie Ministeryum do tego upoważnieni zostaną.

§. 29.

Examin ścisły w razie niedostatecznego przygotowania kandydata, może być powtórzonym w pewnym, przez komisyę examinacyjną oznaczonym czasie; gdyby kandydat i tym razem odpowiedniego uzdolnienia nie wykazał, więcej do examinu ścisłego przypuszczonym być nie może.

§. 30.

Opłata od examinu ścisłego celem otrzymania dyplomu wynosić będzie dla inżynierów i architektów 80 złr., dla górników i hutników 40 złr., jako honoraryum dla komisyi examinacyjnej.

§. 31.

Wszystkie koszta połączone z wydaniem dyplomu ponosi ubiegający się.

§. 32.

Opłata zaś examinacyjna musi być przy każdorazowem zgłoszeniu się z góry złożoną.

Oprócz dyplomów wydawane będą świadectwa uzdolnienia. Świadectwa takie otrzymują uczniowie z pewnych przedmiotów, mających ścisły związek pomiędzy sobą, wykazujący zarazem uzdolnienie w pewnym tylko szczegółowym kierunku, jako to: mechanice, miernictwie, gospodarstwie, leśnictwie, ciesiółce, murarce, kamieniarce; tudzież prawnicy, którzy przez dopełnienie przepisanych nauk w wydziale górniczym, zamierzają otrzymać kwalifikacyę do służby w starostwach górniczych.

§. 33.

Opłata od examinu, celem otrzymania świadectwa uzdolnienia, wynosić będzie 15 złr. opłacanych z góry.

V. Skład ciała nauczycielskiego.

§. 34.

Ciało nauczycielskie składa się:

a) z profesorów zwyczajnych;

b) z profesorów nadzwyczajnych;
c) z nauczycieli;
d) z asystentów.

§. 35.

Profesorowie zwyczajni, pełniący stale obowiązki w instytucie technicznym, wykładają pojedyncze przedmioty, powyższym programem oznaczone.

§. 36.

Profesorowie nadzwyczajni są to profesorowie innych zakładów naukowych, wykładający w instytucie technicznym niektóre szczegółowe przedmioty.

§. 37.

Nauczyciele nauczają tylko języków, rysunków i modelowania.

§. 38.

Asystenci pomagają profesorom w godzinach rysunkowych, ułatwiają uczniom wyrabianie zadań i przewodniczą pracom w laboratoryach chemicznych.

§. 39.

Profesorowie zwyczajni wykładają następujące przedmioty:
W kursach przygotowawczych:

1. Nauki przyrodnicze.
2. Geometryę wykreślną.
3. Matematykę elementarną.

§. 40.

Profesorowie zwyczajni wykładają w kursach przygotowawczych i szczegółowych wydziałach następujące przedmioty:

1. Matematykę wyższą.
2. Fizykę ogólną i techniczną.
3. Chemię ogólną i analityczną.
4. Geometryę praktyczną i geodezyę.
5. Mechanikę teoretyczną zastosowaną do budownictwa i górnictwa.
6. Mechanikę zastosowaną.
7. Budowę machin.
8. Budownictwo lądowe.
9. Architekturę i projektowanie.
10. Budowę dróg i mostów.
11. Budowy wodne, ziemne; budowy tuneli.
12. Górnictwo.
13. Hutnictwo.
14. Technologię mechaniczną.
15. Technologię chemiczną.
16. Gospodarstwo.
17. Leśnictwo.

§. 41.

Profesorowie nadzwyczajni wykładają następujące przedmioty:

1. Historyę sztuki i architektury.
2. Perspektywę i krajowidoki.
3. Rachunkowość zastosowaną.
4. Ustawy administracyjne i górnicze.
5. Geologię zastosowaną włącznie z geognozyą.

§. 42.

Nauczyciele uczą:

1. Rysunku linearnego.
2. „ ornamentacyjnego.
3. Języka polskiego.
4. „ niemieckiego.
5. „ francuskiego.

§. 43.

Asystenci będą ustanowieni przy następujących przedmiotach:

1. Asystent rysunku ornamentacyjnego.
2. „ budownictwa lądowego.
3. „ budownictwa (architektury).
4. „ budownictwa wodnego.
5. „ budowy dróg i mostów.
6. „ „ machin.
7. „ górnictwa.
8. „ hutnictwa.
9. „ chemii ogólnej.
10. „ „ zastosowanej.

§. 44.

Profesorowie zwyczajni, wykładający przedmioty w §. 40. oznaczone, liczą się do klasy siódmej dyet, i pobierają roczną pensyę w kwocie 1,600 złr. Po każdych dziesięciu latach służby otrzymują dodatku po 200 złr.

§. 45.

Profesorowie zwyczajni, wykładający przedmioty w §. 39. oznaczone, liczą się do klasy ósmej dyet, i pobierają pensyę roczną 1,200 złr. Po dziesięciu latach służby otrzymują dodatek w kwocie 200 złr.

§. 46.

Profesorowie nadzwyczajni pobierają wynagrodzenie w sumie 300 złr.

§. 47.

Nauczyciele do rysunków pobierają wynagrodzenie w sumie 1,000 złr.

§. 48.

Nauczyciele do języków i modelatorowie pobierają wynagrodzenie po 500 złr.

§. 49.

Asystenci pobierają wynagrodzenie po 500 złr.

§. 50.

Profesor pełniący obowiązki dyrektora otrzymuje dodatek sumę 500 złr.

VI. Wewnętrzny zarząd instytutu technicznego.

§. 51.

Profesorowie zwyczajni, nadzwyczajni i nauczyciele wybierają na lat 3 dyrektora z grona profesorów zwyczajnych całego zakładu, z możnością późniejszego ponowienia wyboru.

§. 52.

Dyrektor jest reprezentantem całego zakładu, czuwa nad wypełnieniem obowiązków tak profesorów, jak i uczniów, prowadzi administracyę całego zakładu, zwołuje posiedzenia ogólne, przedkłada załatwione czynności ciału nauczycielskiemu, odwiedza posiedzenia wydziałowe, jest wreszcie przytomnym jakimbądźkolwiek examinom.

§. 53.

W każdym z powyżej oznaczonych wydziałów, lub oddziałów, grono profesorów i nauczycieli wybiera przełożonego zpomiędzy profesorów zwyczajnych, do tego oddziału należących; urzędowanie przełożonego trwać będzie lat 3, z możnością ponowienia wyboru.

§. 54.

Przełożony czuwa nad całym sobie powierzonym wydziałem, lub oddziałem, nad wykładami, ażeby odbywały się ściśle, wedle planu ułożonego i w zakresie oznaczonym.

§. 55.

Przełożonemu składają profesorowie i nauczyciele wykazy postępu, pilności i zachowania się uczniów.

Do przełożonego należy karcenie niepilnych, lub wykraczających przeciwko przepisom karności, wreszcie odnoszenie się w danym razie do dyrektora.

§. 56.

Przełożony zwołuje profesorów i nauczycieli na posiedzenia wydziałowe, na których ci szczegółowe wykazy postępu uczniów przedkładają, i załatwiają wszystkie czynności, do ich oddziału, lub wydziału odnoszące się.

§. 57.

Przełożony utrzymuje zarazem krótki wykaz czynności, uchwał, oraz utrzymuje katalog pilności, postępu i zachowania się uczniów.

VII. Uposażenie instytutu technicznego.

§. 58.

Uposażenie będzie następujące:

1. Pensye trzech profesorów, wykładających w kursach przygotowawczych po 1,200 złr. . . . . 3,600 złr.

2.	Pensye siedmnastu profesorów zwyczajnych, odnośnie do §. 44., po 1,600 złr.	27,200 złr.
3.	Pensye sześciu profesorów nadzwyczajnych, po 300 złr.	1,800 „
4.	Pensye dwóch nauczycieli do rysunków, po 1000 złr.	2,000 „
	Trzech do języków, po 500 złr.	1,500 „
5.	Pensye dziesięciu asystentów, po 500 złr.	5,000 „
6.	Pensye dwóch modelatorów, po 500 złr.	1,000 „
7.	Pensya sekretarza, a zarazem bibliotekarza, z mieszkaniem w gmachu	800 „
8.	Dodatek do pensyi profesora pełniącego zarazem obowiązek dyrektora	500 „
9.	Pensye służby: trzech służących do sal, i dwóch stróżów, prócz pomieszkania i opału, po 200 złr.	1,200 „
	Suma	44,600 „

§. 59.

Uposażenie gabinetów i biblioteki.

1.	Gabinet geometryi wykreślnej	40 „
2.	„ nauk przyrodniczych	200 „
3.	„ mechaniki zastosowanej	200 „
4.	„ budowy machin	400 „
5.	„ geometryi praktycznej	100 „
6.	„ budownictwa wodnych mostów	300 „
7.	„ „ lądowego	200 „
8.	„ rysunków	100 „
9.	„ fizyki	400 „
10.	„ chemii ogólnej	300 „
11.	„ chemicznej technologii	300 „
12.	„ mechanicznej technologii	300 „
13.	„ górnictwa i hutnictwa	200 „
14.	„ leśnictwa	100 „
15.	Potrzeby warstatów i modelowania	150 „
16.	Biblioteka	1,000 „
	Suma	4,290 „

§. 60.

Utrzymanie gmachu, opał i światło, sprzęty, w przybliżeniu	1,500 „
czyli razem	50,390 „
Z powyższej sumy wypadnie odtrącić dochód przypuszczalny, a powstający z opłat wnoszonych przez uczniów, w sumie	4,000 „
Pozostaje ogólna suma	46,390 „

§. 61.

W projekcie powyższym organizacyi instytutu technicznego zastrzega się możność wprowadzenia zmian, co do zakresu nauk, któreby za konieczne uznanemi były przy wprowadzeniu w życie powyższej instrukcyi naukowej.

Z drukarni Zakładu narod. im. Ossolińskich.